

**Vänsterpartiets
förslag till budget för
Lerums kommun 2026**

Innehåll

Innehåll	1
Förord	2
Ekonomisk fördelning av resurser år 2026	3
Våra viktigaste prioriteringar inom utbildning	5
Ekonomi och förutsättningar för utbildningsnämnden 2026	6
Våra viktigaste prioriteringar inom stöd och omsorg	7
Ekonomi och förutsättningar för stöd och omsorgsnämnden 2026	8
Ekonomi och förutsättningar för överförmyndarnämnden	8
Ekonomi och förutsättningar för individnämnden	8
Våra viktigaste prioriteringar inom kultur och fritid	9
Ekonomi och förutsättningar för kultur och fritidsnämnden 2026	9
Våra viktigaste prioriteringar inom samhällsbyggnad	11
Våra viktigaste prioriteringar inom miljö och klimat	12
Ekonomi och förutsättningar för miljö- och byggnadsnämnden 2026	12
Investeringar	14
Investeringsbudget 2026 med plan 2027-2028	14
Kapitalkostnader	15
Investeringsportföljen	16
Verksamhetslokaler	16
Samhällsbyggande verksamhet	16
Taxefinansierad verksamhet: VA och renhållning	17
Nämndernas verksamhetsinvesteringar	17
Exploatering	17
Strategiska projekt	18
Koncernen	19
Finansiella rapporter	20
Driftredovisning	20
Resultaträkning	21
Balansräkning	22
Investeringsredovisning	23

Förord

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk grund. Sverige är ett samhälle med stora klassklyftor och ekonomisk ojämlikhet som starkt påverkar människors livskvalitet och möjligheter att delta i samhällslivet. Vänsterpartiets politik syftar till att minska klyftorna, demokratisera ekonomin och skapa ett samhälle där alla människor oavsett vem man är kan delta på lika villkor. Vi vill att all verksamhet ska bedrivas i kommunal regi, där vi själva har kontrollen och sätter villkoren. Verksamheter som nu ligger på privata utförare ska återgå till kommunal regi när avtalen går ut.

I Lerums kommun har vår gemensamma välfärd delvis sålts ut inom stöd och omsorg, Hedegården och Riddarsten. I skolan behöver lärare och elever få bättre arbetsvillkor och arbetsro, i form av mindre klasser och grupper. Våra kommunanställda har den högsta långtidsfrånvaro bland kommunerna i Göteborgsregionen och detta visar att arbetsvillkoren inom kommunen behöver förbättras.

Vänsterpartiet anser att den största besparingen vår kommun kan göra är att genom en god arbetsmiljö drastiskt sänka kort- och långtidssjukskrivning samt behålla befintlig personal.

Vår välfärd ska ägas av det gemensamma - endast då kan vi säkerställa transparens, insyn och kvalitet för invånarna. Vänsterpartiet kommer slå vakt om välfärden och motsätta oss alla försämringar av livsvillkoren för Lerums invånare.

För att komma till bukt med problemen i våra skolor och personalsituationen inom vård och omsorg måste vi öka anslagen till nämnderna som ansvarar för välfärden. Ökade anslag ger möjlighet att skapa en bättre situation för kommunens personal som leder till lägre sjuktal och minskade kostnader. Därför vill vi Vänsterpartiet återställa skattesatsen till tidigare nivå på 21,08 kr. Priset för en icke-finansierad välfärd betalas av barnen i våra skolor och de äldre i behov av vård och omsorg.

År 2025 uppgick Lerums kommuns kommunala skattesats till 20,65 kronor vilket är oförändrat sedan sänkningen år 2012 från tidigare skattesats på 21,08 kronor. Medelvärdet för kommunalskatt år i Västra Götaland är högre än Lerums kommun. Genom att återställa skattesatsen till tidigare nivå kan vi kunna stärka välfärden för Lerums invånare och våra verksamheter får bättre förutsättningar att driva sin verksamhet. Vi behöver skydda välfärden mot regeringens nedskärningspolitik.

Vänsterpartiet anser att Lerums kommun är en rik kommun med gott skatteunderlag. Tyvärr är inte den kommunala verksamheten i samma dignitet. Vi har under flera år yrkat på att vi måste höja den kommunala skatten allt för att bibehålla eller öka kvaliteten i verksamheten. För varje ökad intäkt till kommunen kan vi öka kvalitén. På samma sätt sänker eller utarmar vi kvalitén genom att intäkterna sänks (läs skatten). Vänsterpartiet kommer alltid att stå för en ökad kvalitet. Vi har under året mött förtvivlade föräldrar om nedskärningar på deras skola. Vi måste hörsamma och möta dessa föräldrars oro. Därför yrkar vi att skatten återställs till tidigare nivå, 21,08.

Genom att höja skatten kan vi göra följande satsningar på verksamhetsnämnderna för 2026, utöver ordinarie uppräknings enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) samt det ekonomiska utrymme som finns till följd av minskade personalomkostnader (PO-tillägg) :

- Utbildningsnämnden 52,9 miljoner kronor
- Stöd- och omsorgsnämnden 10 miljoner kronor
- Samhällsbyggnadsnämnden 2,7 miljon kronor
- Kultur- och fritidsnämnden 1,1 miljoner kronor
- Individnämnden 1,1 miljoner kronor
- Miljö- och byggnadsnämnden 0,2 miljoner kronor

Ekonomisk fördelning av resurser år 2026

Med utgångspunkt i budgeterad ram 2025 har justeringar skett genom minskade po-kostnader¹ (ca 16 mnkr) för 2025. Justering mellan nämnder har gjorts enligt tabell nedan med ett netto +/- noll.

Pensionsnettot inom finansförvaltningen kommer att bidra till fördelningsutrymme med ca 15 miljoner kronor.

Efter ovan beskrivna justeringar har ramarna ökat med 3,1 procent som är det prisindex som används för kommunal verksamhet (PKV²) från april 2025. Indexökning med PKV ger en ökning med ca 97 miljoner kronor till nämnderna 2026.

Justering för minskade po-kostnader	
Kommunstyrelse	-4,2
Utbildningsnämnd	-30,5
Stöd-och omsorgsnämnd	-13,7
Samhällsbyggnadsnämnd	-6,4
Kultur -och fritidsnämnd	-1,2
Individnämnd	-2,4
Miljö -och byggnadsnämnd	-0,8
	-59,2

Fördelningar har även skett gällande riktade medel med ca 14 miljoner kronor.

Samtliga riktade medel från 2025 ligger kvar i nämndernas ramar.

Den senaste skatteprognosen ger ytterligare 10 miljoner att fördela. Vänsterpartiet väljer att fördela dessa till utbildningsnämnden för delfinansiering av gratis förskola och fritidshem.

Genom Vänsterpartiets skattehöjning på 43 öre finns det ytterligare 58,3 miljoner kronor att fördela.

Kommunfullmäktige får en ramjustering på totalt 0,1 miljoner kronor till 2026. Det består av en ramjustering med index för ökade priser och löner (PKV) 0,1 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen får en ramjustering på totalt 11,7 miljoner kronor till 2026. Det består av ramjustering för minskade po-kostnader en återföring på -1,2 miljoner kronor. Till det justeras ramen med 4,3 miljoner kronor för justering mellan nämnder (4,5 miljoner kronor från utbildningsnämnden för bemanningsenheten samt -0,2 miljoner kronor till kultur och fritidsnämnden för riktade insatsen gällande EPA ambassadör) samt med index för ökade priser och löner (PKV) 8,6 miljoner kronor.

Utbildningsnämnden får en ramjustering på totalt 83,5 miljoner kronor till 2026. Det består av en satsning på 52,9 miljoner kronor från skatteintäkter (uppdaterad skatteprognos samt höjd kommunalskatt), ramjustering för minskade po-kostnader på -8,0 miljoner kronor. Till det justeras ramen med justering mellan nämnden -9,4 miljoner kronor (-4,5 miljoner kronor till kommunstyrelsen för bemanningsenheten samt -4,9 miljoner kronor för hyra mm för Lerums Arena) samt index för ökade priser och löner (PKV) 48,0 miljoner kronor.

Stöd- och omsorgsnämnden får en ramjustering på totalt 46,1 miljoner kronor till 2026. Det består av en satsning på 10 miljoner kronor från höjd kommunalskatt, ramjustering för minskade po-kostnader på -2,5 miljoner kronor. Till det justeras ramen med index för ökade priser och löner (PKV) 26,8 miljoner kronor samt 11,2 miljoner kronor i riktade medel 2026.

Samhällsbyggnadsnämnden får en ramjustering på totalt 8,4 miljoner kronor till 2026. Det består av en satsning på 2,7 miljoner kronor från höjd kommunalskatt, ramjustering för minskade po-kostnader på -1,4 miljoner kronor. Till det justeras ramen med index för ökade priser och löner (PKV) 7,1 miljoner kronor.

Kultur- och fritidsnämnden får en ramjustering på totalt 10,8 miljoner kronor till 2026. Det består av en satsning på 1,1 miljoner kronor från höjd kommunalskatt, ramjustering för minskade po-kostnader på -0,3 miljoner kronor. Till det justeras ramen med justering mellan nämnder 5,1 miljoner kronor (0,2 miljoner kronor från kommunstyrelsen för EPA ambassadör samt 4,9 miljoner

¹ Personalomkostnadspålägg (po), här ingår bland annat de lagstadgade arbetsgivaravgifterna och den kollektivavtalade avtalspensionen. Lerums kommun använder det av SKR rekommenderade po-pålägg som riktmärke i budget.

² Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) är avsett att användas för kommunerna som underlag vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser.

kronor från utbildningsnämnden för hyra mm för Lerums Arena), index för ökade priser och löner (PKV) 3,0 miljoner kronor samt 2,0 miljoner kronor i riktade medel 2026.

Individnämnden får en ramjustering på totalt 0,3 miljoner kronor till 2026. Det består av en ramjustering för minskade po-kostnader på -0,2 miljoner kronor. Till det justeras ramen med justering mellan nämnder med -2,5 miljoner kronor till stöd-och omsorgsnämnden (högkostnadsskydd för färdtjänst) samt index för ökade priser och löner (PKV) 3,0 miljoner kronor.

Miljö- och byggnadsnämnden får en ramjustering på totalt 0,8 miljoner kronor till 2026. Det består av en satsning på 1,1 miljoner kronor från höjd kommunalskatt, ramjustering för minskade po-kostnader på -0,2 miljoner kronor. Till det justeras ramen med index för ökade priser och löner (PKV) 0,5 miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden får en ramjustering på totalt 0,1 miljoner kronor till 2026. Det består av en ramjustering med index för ökade priser och löner (PKV) 0,1 miljoner kronor.

Valnämnden får en ramjustering på totalt 1,0 miljoner kronor till 2026. Det består av 1,0 miljoner kronor i riktade medel.

Revisionen får en ramjustering på totalt 0,1 miljoner kronor till 2026. Det består av en ramjustering med index för ökade priser och löner (PKV) 0,1 miljoner kronor.

Våra viktigaste prioriteringar inom utbildning

Utbildning är nyckeln till ett bättre samhälle. Alla barn och ungdomar i kommunen har samma rätt till en trygg skolgång med hög kvalitet i utbildningen och undervisningen. Svensk skola behöver förändras i grunden. Marknadsskolan, det fria skolvalet och betygssystemet har gjort att skolan inte lever upp till sitt uppdrag. En kommunal skola är det enda rättvisa och säkra systemet för en framtida god skola.

Skolan är en av den viktigaste hörnstenen i att barn växer upp till goda samhällsmedborgare. Skolans verksamhet måste då få kosta. Att kunna fånga upp alla elever ge dem en god start, social gemenskap bra utbildning är en förebyggande verksamhet mot utanförskap.

När förskolan byggdes ut i Sverige var det av arbetsmarknadspolitiska skäl, med tonvikt på omsorg. Idag är förskolan en del av utbildningsväsendet och har stor betydelse i barns lärande. Skolan är och har alltid varit gratis därför att det är betydelsefullt att barn och unga går i skolan och utbildar sig. På samma sätt ser Vänsterpartiet på förskolan och anser likt skolan att förskolan skall vara gratis. På samma sätt som skolan så anser vi i Vänsterpartiet att det är viktigt att vi når alla barn och det gör vi endast om skolan är gratis.

Vi måste minska barngrupperna. Vi ligger långt över Skolverkets rekommendationer om antalet barn i grupperna. När nu födelsetalet minskar har vi en möjlighet att minska våra barngrupper utan att bygga eller skaffa nya lokaler. Låt oss ta den chansen för barnens skull.

Det är också viktigt att vi har välutbildade pedagoger och erbjuder en bra arbetsmiljö så att våra lärare vill stanna kvar på våra förskolor, fritidshem och skolor. På grund av den ökande ohälsan bland barn och ungdomar måste vi satsa på förebyggande åtgärder i tidiga åldrar och kraftigt bygga ut elevhälsan i kommunen. Vänsterpartiet vill prioritera tidiga insatser så att alla elever får goda kunskaper i alla ämnen, särskilt i att kunna läsa och skriva. För att uppnå det behöver skolorna förstärkas med fler pedagoger i de yngre åldrarna. Förskola, fritidshem och skola ska vara avgiftsfria. Vi vill fortsätta satsningen på familjecentraler tills det finns minst en familjecentral med öppen förskola i varje kommunal del.

Vänsterpartiet motsätter sig därför en etablering av marknadsskolor i kommunen. Kommunen har det övergripande ansvaret kring skolplikt och har ett annat uppdrag än marknadsskolorna. Kommunerna måste alltid kunna ta emot elever om en friskola stänger, om elever byter skola eller flyttar in i kommunen. Att skolpengen är lika för kommunal och marknadsskolor dränerar den kommunala skolan på resurser. Pengar försvinner ut ur kommunen i form av vinster till aktieägare istället för att återinvesteras i verksamheten. Om marknadsskolor etableras skulle kommunen behöva ge mer ekonomiska resurser till skolan för att subventionera marknadsskolans etablering.

Vänsterpartiet Lerum arbetar för att:

- Göra förskola och fritidshem helt gratis.
- Införa 30 timmars vistelsetid i förskolan för barn till föräldralediga och arbetslösa
- Prioritera kraftfulla och tidiga insatser i förskolan fram till årskurs 3 så att alla elever ska kunna läsa och skriva innan de lämnar lågstadiet, genom att anställa fler lärare på lågstadiet.
- Minska storleken på grupperna/klasserna i förskolan, fritidshemmen och skolorna
- Arbeta förebyggande för att förhindra psykisk ohälsa och motverka svårigheter i förskola och skola.
- Säkerställa utbildning av personal inom förskola och skola för barn som har normbrytande funktionalitet
- Kraftigt öka antalet anställda inom elevhälsan samt studie- och yrkesvägledning
- Det ska finnas familjecentral med öppen förskola i varje kommunal del • Satsningar på väl sorterade och bemannade skolbibliotek.
- Eleverna har fysiska läroböcker och digitala verktyg.
- Arbeta för en likvärdig skola inom kommunen.

- Erbjudna läxhjälp eller studiestöd till alla elever i grundskolan och på gymnasiet
- Fortsätta utveckla det uppsökande arbete för barn som inte går till skolan
- Säkerställa hög kvalitet, likvärdiga och bemannade skolbibliotek
- Förskolan, skolan och fritidshemmen ska stå för mellanmål och matsäck och elever ska aldrig bli ombudda att ta med det hemifrån
- Skolmaten ska lagas lokalt och vara ekologisk i så hög utsträckning som möjligt. Vegetarisk och vegansk mat ska erbjudas.
- Säkerställa att barn till papperslösa har rätt till förskoleplats
- Att kommunen tar beslut om att inte ange barn i förskola och skola enligt föreslagen angiverilag
- Högstadi- och gymnasieskolor ska erbjuda fria mensskydd
- Alla förskole- och skolgårdarna har god kvalitet, är kreativa och barnvänliga samt att de är tillgängliga för spontanidrott och föreningsliv efter skoltid
- Erbjudna ungdomar könsseparata samtalsgrupper för att ge möjlighet att diskutera och motverka diskriminering och destruktiva genusroller
- Skapa möjlighet för att erbjuda frukost i skolan
- Skolan ska drivas i kommunal regi, inte av privata företag
- Motverka etablering av fler friskolor med vinstintresse i kommunen, så kallade marknadsskolan.
- Alla skolor i kommunen har en skyldighet att upplåta adekvata lokaler till kulturskolan och involvera dem i schemalagningen tidigt

Ekonomi och förutsättningar för utbildningsnämnden 2026

Utbildningsnämndens budgetram ökar med totalt 83,5 miljoner kronor år 2026.

- Politiska satsningar: 52,9 miljoner kronor från skatteintäkter (uppdaterad skatteprognos samt höjd kommunalskatt)
- Ökade priser och löner: 48,0 miljoner kronor
- Justering för minskade po-kostnader: -8,0 miljoner kronor
- Justering mellan nämnder ger en minskning av ramen med -9,4 miljoner kronor (-4,5 miljoner kronor till kommunstyrelsen för bemanningsenheten samt -4,9 miljoner kronor för hyra mm för Lerums Arena) samt index för ökade priser och löner (PKV) 48,0 miljoner kronor.

Våra viktigaste prioriteringar inom stöd och omsorg

Alla Lerums invånare har rätt till stödsatser och omsorg utifrån sina behov. Barn, unga såväl som vuxna och det ska vara en självklarhet att kunna åldras i vår kommun med värdighet. Likaså ska det vara självklart att det går att leva i Lerums kommun oavsett vilka förutsättningar ens funktion ger. När du behöver stöd ska kommunen finnas där för dig, oavsett vem du är.

All verksamhet som behövs för att tillgodose kommuninvånarnas behov inom området stöd och omsorg skall drivas i kommunal regi. Detta för att kommunen ska ha full insyn i alla verksamheter och för att vi anser att det är kostnadseffektivt och bästa sättet att ta tillvara våra kommunala skattemedel.

Bemanning och personalpolitik ska bygga på goda anställningsförhållanden och att man har rätt till fast anställning och heltidstjänst om man så önskar. Vänsterpartiet vill också påbörja en arbetstidsförkortning med bibehållen lön på minst ett äldreboende och ett hemtjänstområde.

Socialekreterare är ytterligare en yrkesgrupp som idag har en hög omsättning, vilket medför en stor kostnad. Genom god finansiering och bättre arbetsmiljö kommer fler välja att stanna kvar.

Idag har vi problem med höga sjuktal i våra verksamheter och då främst inom äldreomsorgen och hemtjänsten. För att bli en attraktiv arbetsgivare, locka fler anställda, behålla personal och ha en välmående personalgrupp bör kommunen bland annat erbjuda förkortad arbetstid med bibehållen lön.

En annan viktig faktor är att man ska orka arbeta ett helt yrkesliv och därför anser vi att när man närmar sig pensionering ska man kunna arbeta utefter det man kallar 80-90-100 modellen. Det är också viktigt att man har en bra kompetensutveckling, bra utvecklingsmöjligheter och bra karriärmöjligheter.

Verksamheterna skall bedrivas med god kvalitet och innehållet ska bygga på stor lyhörddhet på kommuninvånarnas behov. God kvalitet kostar och måste så få göra, men det är några områden vi vill särskilt trycka på där behoven verkar öka. Det är insatser inom psykisk ohälsa, insatser gentemot äldre, då vi lever allt längre samt stöd av olika slag vad gäller våld i nära relationer. Vi har i vårt samhälle problem med våld i nära relationer. Förutom att det blir en kostnad för kommunen är det framförallt en tragedi för den enskilda (oftast kvinnan) och barnen. Vi måste än mer verka förebyggande, ta hand om våldsutsatta men även arbeta mer aktivt med förövaren. Ökat stöd till kvinnojourer och bra skyddade boenden är då av största vikt.

Vänsterpartiet i Lerum arbetar för att

- Öka grundbemanningen inom hemtjänst och äldreomsorg och erbjuda tillsvidareanställning
- Äldreomsorg och hemtjänst ska drivas i kommunal regi
- Arbetstidsförkortning för bättre arbetsmiljö
- Låglönesatsning med 1000 kronor i månaden för kommunens anställda med de lägsta lönerna
- Öka stödet till kvinnojourer och skyddade boenden
- Fortsätta utveckla det våldsförebyggande arbetet i kommunen, våld i nära relationer
- Det finns ett bra stöd till anhöriga med särskilt fokus på demens
- Utöka insatserna mot psykisk ohälsa med satsningar på uppsökande verksamhet och mot äldre
- Höja habiliteringsersättningen, införa ersättning under semestern och att det inte ska göras avdrag vid sjukfrånvaro.
- Stöd till föräldrar som har barn med normbrytande funktionalitet
- Höja försörjningsstödsnormen och försörjningsstödet
- Fler antalet socialekreterare inom socialtjänsten
- Fortsatt ökat uppsökande sociala arbetet och samverkan med skolan gällande barn och unga
- Öka förebyggande behandlande arbete för personer med missbruksproblematik
- Personer med missbruksproblematik erbjuds det stöd som de behöver för att komma ur sitt missbruk
- Erbjuder olika typer av hälsofrämjande aktiviteter för äldre i alla kommunaldelar

Ekonomi och förutsättningar för stöd och omsorgsnämnden 2026

Stöd och omsorgsnämndens ram ökar med totalt 46,1 miljoner kronor år 2026.

- Politiska satsningar: 10 miljoner kronor från höjd kommunalskatt
- Ökade priser och löner: 26,8 miljoner kronor
- Justering för minskade po-kostnader: -4,4 miljoner kronor
- Riktade medel: 11,2 miljoner kronor.
- Justering mellan nämnder ger en ökning av ramen med 2,5 miljoner kronor

Ekonomi och förutsättningar för överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens ram ökar med totalt 0,1 miljoner kronor år 2026.

- Ökade priser och löner: 0,1 miljoner kronor

Ekonomi och förutsättningar för individnämnden

Individnämndens ram ökar med totalt 0,3 miljoner kronor år 2026.

- Ökade priser och löner: 3,0 miljoner kronor
- Justering för minskade po-kostnader: -0,2 miljoner kronor
- Justering mellan nämnder ger en minskning av ramen med -2,5 miljoner kronor till stöd-och omsorgsnämnden (högkostnadsskydd för färdtjänst).

Våra viktigaste prioriteringar inom kultur och fritid

Vänsterpartiet ser stora nedskärningar staten genomför mot civilsamhället och de kulturella institutionerna blir det än mer viktigt att kommunerna stöttar. Vi vill se en blomstrande kulturell verksamhet i kommunen, framförallt för våra barn och ungdomar. Att stödja kultur- och teatergrupper är på många sätt en lönsam verksamhet. Genom den får de ungdomar som är intresserade en meningsfull aktivitet och skolas till goda samhällsmedborgare, vi motverkar att framförallt barn och unga kommer på glid. Vi ser också att kulturskolan ska vara avgiftsfri.

Vänsterpartiet vill se en ökad satsning på kultur och kulturaktiviteter i kommunen, en utökad fritidsverksamhet som fritidsklubbar och fritidsgårdar. Vi vill också se ett betydande stöd till föreningslivet samt byggande av fritids- och idrottsanläggningar. Barn och ungdomar ska erbjudas fritidsaktiviteter oavsett var de bor och fler barn- och unga ska kunna utöva fritids- och idrottsaktiviteter utan kostnad. Kultur, fritid och idrottsrörelsens huvuduppgift är att bedriva en glädjeric och meningsfull sysselsättning. Invånarna ska känna längtan efter att få utöva sina aktiviteter. Föreningslivet är viktigt för att uppleva lagkänsla och lära sig om möjligheter och att göra saker tillsammans.

Vi anser att kommunen ska erbjuda gratis simskola för både barn och vuxna, kraftigt öka stödet till föreningslivet i kommunen och bygga en ny simhall och ishall i Stenkullen.

Vänsterpartiet Lerum arbetar för att:

- Erbjuda gratis simskola för både barn och vuxna
- Utveckla ett sport- och idrottscentrum med en utbyggd ishall i Stenkullen
- Bygga en ny simhall i Stenkullen som ska drivas i kommunal regi
- Vattenpalatset ska drivas i kommunal regi
- Öka antalet fritidsklubbar och fritidsgårdar och andra mötesplatser för ungdomar i alla kommundelar
- Det ska finnas goda möjligheter i alla delar av kommunen för olika typer av föreningsidrott och spontanidrott
- Öka stödet till kultur- och idrottsföreningar i kommunen med satsningar på att alla barn och ungdomar ska ha råd att delta i minst en kultur- eller fritidsaktivitet
- Att utveckla stödet till kultur- och teaterverksamheten i kommunen
- Alla barn ska ha rätt till avgiftsfri Kulturskola
- Alla idrott- och kulturaktiviteter som kommunen arrangerar ska vara avgiftsfria för barn och unga
- Kommunen aktivt ska erbjuda alla nyanlända barn och unga att delta i fritids- och kulturaktiviteter
- Kommunen skall starta en fritids- och kulturbank där det går att låna utrustning för att utöva aktiviteter
- Öka stödet till olika kultur- och teatergrupper.
- Öka bemannade öppettider på biblioteken och införa meröppet på de bibliotek som inte har det i dagsläget

Ekonomi och förutsättningar för kultur och fritidsnämnden 2026

Kultur- och fritidsnämndens ram ökar med totalt 10,8 miljoner kronor år 2026.

- Politiska satsningar: 1,1 miljoner kronor från höjd kommunalskatt
- Ökade priser och löner: 3,0 miljoner kronor
- Justering för minskade po-kostnader: -0,3 miljoner kronor
- Riktade medel: 2,0 miljoner kronor.

- Justering mellan nämnder ger en ökning av ramen med 5,1 miljoner kronor (0,2 miljoner kronor från kommunstyrelsen för EPA ambassadör samt 4,9 miljoner kronor från utbildningsnämnden för hyra mm för Lerums Arena).

Våra viktigaste prioriteringar inom samhällsbyggnad

Lerum är en kommun som består av flera olika orter med olika förutsättningar och utmaningar. Lerums kommun har övervägande andel villor, radhus men få hyresrätter. Detta gör att ungdomar, äldre, nyanlända, vuxna som separerar eller får ändrade livsvillkor och personer i allmänhet som vill bo i en hyresrätt får svårt att hitta ett boende i kommunen. Dessutom gynnar nuvarande bostadsbyggande kapitalstarka individer och Lerum blir därmed segregerat. Vi vill se ett blandat byggande när nya områden planeras.

Vänsterpartiet vill prioritera bostadsbyggande utefter kollektivtrafikstråk, utveckla våra tätortscentra samt bygga fler hyresrätter. Invånare med olika sociala och ekonomiska förutsättningar ska kunna bo och leva i vår kommun. Kommunen ska också i en större utsträckning ta miljömässiga hänsyn vid förvaltning, renovering och nybyggnation.

I kommunen bor personer både i tätort och på landsbygd. Vissa har nära till service och kollektivtrafik och andra har närmare till naturen. Gemensamt för hela kommunen är att bostäder och annan byggnation ska planeras med hänsyn till sociala och miljömässiga aspekter. Kommunen ska också säkerställa att alla har tillgång till våra gemensamma sjöar och vattendrag genom att slå vakt om strandskyddet.

Vänsterpartiet Lerum arbetar för att:

- Främja byggandet av bostäder med olika upplåtelseformer men att särskilt fokus läggs på att bygga bort bristen på hyresrätter i alla kommundelar
- Det kommunägda bostadsbolaget Förbo ska återinvestera sina vinster i nybyggnation och befintliga bostäder
- Kommunen ska säkerställa att Förbo arbeta aktivt med lägre hyror i nyproduktion
- Kommunen ska uppdra till Förbo att bygga hyresrätter i Lerums kommun
- Stoppa utförsäljning av hyresrätter till bostadsrätter
- All byggnation sker med hänsyn till miljö och klimat. Solceller ska vara grundkrav vid nybyggnation
- Kommunen ska säkerställa att det finns stöd och boende för våldsutsatta såväl som för socialt utsatta, med möjlighet till eget boende
- Kommunen ska säkerställa att det finns långsiktigt boende för nyanlända
- Ingen ska behöva bli hemlös i kommunen
- Säkerställa att alla har tillgång till våra gemensamma sjöar och vattendrag genom att slå vakt om strandskyddet
- Freda jordbruksmark från exploatering

Ekonomi och förutsättningar för samhällsbyggnadsnämnden 2026

Samhällsbyggnadsnämndens ram ökar med totalt 8,4 miljoner kronor år 2026.

- Politiska satsningar: 2,7 miljoner kronor från höjd kommunalskatt
- Ökade priser och löner: 7,1 miljoner kronor
- Justering för minskade po-kostnader: -1,4 miljoner kronor

Våra viktigaste prioriteringar inom miljö och klimat

Vi befinner oss idag i klimatnödläge. All forskning inom området visar på att vi med en enorm hastighet närmar oss the tipping point. Koldioxiden i atmosfären har aldrig varit så hög. Vi slår värerekord varje år. Jorden utsätts idag för extremväder, isar och glaciärer, smälter, skyfall, orkaner, översvämningar och torra drabbar oss. Vi är nu tvungna att tillsammans göra allt vi kan för att stoppa utvecklingen.

Sverige missar samtliga nationella klimatmål och EU:s klimatmål. Klimatkrisen är akut och vi måste snabbt få ned utsläppen. Det finns en stark rörelse och folklig opinion för att göra det och skapa ett långsiktigt hållbart samhälle. Lerums kommun ska stimulera och bidra till omställningen till ett hållbart samhälle.

Lerums kommun ska främja utbyggnaden av förnybar el både solceller och vindkraft. Alla kommunens fastigheters tak bör förses med solceller. Dessutom ska kommunen stödja och verka för att fastighetsägare installerar solceller.

För en framgångsrik klimatomställning krävs ett rättviseperspektiv. Det krävs ökad jämlikhet för att möta klimathotet. Sverige har bara nått ett av våra 16 nationella miljömål (radon). Vi behöver göra mer än vad som görs idag för att minska belastningen på våra ekosystem. Till exempel behöver vi tillsammans minska spridningen av bekämpningsmedel i jordbruket och mikroplaster i våra sjöar och minska miljö- och klimatpåverkan från våra transporter. Det krävs miljöförbättrande åtgärder såsom ekologiskt hållbart jordbruk, miljöanpassat skogsbruk och fiske och en hållbar mineralbrytning.

Lerums kommun ska stötta och bidra till satsningar som gynnar den biologiska mångfalden.

Vänsterpartiet vill att kommunen i större utsträckning värnar om miljön och satsar ännu mer på allmänna kommunikationssystem för hela kommunen, att i större utsträckning stödja och utveckla förnybara energisystem. Vi ska värna om den biologiska mångfalden. Stöd för hotade arter, växter och djur måste intensifieras.

Vänsterpartiet Lerum arbetar för att:

- Alla ungdomar under 18 år ska få busskort med fria resor dygnet runt som även är giltigt under sommarlovet
- Bygga mer laddstolpar i kommunen
- Lerum Energi ska investera mer i lokalt producerad hållbar el och värme
- Kommunen ska sätta upp solceller på alla kommunala fastigheter.
- Kommunen ska underlätta och verka för att fastighetsägare sätter upp solceller
- Upplåta lämplig mark till vindkraftverk
- Alla fordon som används i kommunal verksamhet ska drivas med förnyelsebar energi.
- Kollektivtrafiken görs attraktivare så fler väljer den framför bilen för resor såväl inom som utom kommunen. Snabblinjer ska behållas där tågtrafik inte går
- Värna om strandskyddet och att våtmarker ska bevaras och utvecklas
- Kommunen ska verka för mer hållbart jordbruk bl.a. genom att erbjuda närproducerad, ekologisk och säsongsanpassad mat i kommunala verksamheter
- Kommunen ska verka för att Västra stambanans utbyggnad prioriteras
- Naturnära skogsbruk bedrivs i kommunala skogar – inga kalhyggen
- Grot, dvs grenar och toppar samt gallringsvirke från kommunens skogar används i kommunens värmeverk.
- Kommunen ska stötta bildandet av energigemenskaper

Ekonomi och förutsättningar för miljö- och byggnadsnämnden 2026

Miljö- och byggnadsnämndens ram ökar med totalt 0,8 miljoner kronor år 2026.

- Politiska satsningar: 1,1 miljoner kronor från höjd kommunalskatt

- Ökade priser och löner: 0,5 miljoner kronor
- Justering för minskade po-kostnader: -0,2 miljoner kronor

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2026 uppgår till 600 miljoner kronor. De investeringar som samlas i investeringsportföljen uppgår till 371 miljoner kronor, ordinarie investeringsbudget. Utöver det finns investeringar som anses som särskilt strategiska för kommunen och lyfts därför ur portföljen och redovisas separat. Dessa investeringar möjliggör utveckling i hela Lerums kommun, bland annat i verksamhetslokaler, infrastruktur och VA (vatten- och avlopp) och uppgår till 229 miljoner kronor.

Investeringar i taxefinansierad verksamhet som VA och renhållningsverksamhet finansieras till största del via taxor.

Investeringsbudget 2026 med plan 2027-2028

Den största andelen investeringar åren 2026 – 2028 sker inom kommunens verksamhetslokaler och inom VA-verksamheten. Kommunen står inför ett flertal stora investeringar, bland annat Dergårdenområdet och flera åtgärder för att säkerställa vattenförsörjningen. Kommunen har även årligen behov av investeringar inom verksamheterna skola, stöd och omsorg och övrig samhällsbyggnad för att minska akuta åtgärder i den dagliga driften.

Ny Kretsloppspark planeras att vara klar i början av år 2026. Grundskolan Norra Hallsås, med tillhörande infrastruktur och markarbeten är i en intensiv fas. För att skapa framdrift även i övriga ordinarie investeringar i kommunen hanteras denna som ett tillägg utanför budgetramen. Ytterligare strategiska projekt för samhällsutvecklingen är Ombyggnad av Lerums Vattenverk och tidigare nämnd Kretsloppspark som hanteras på liknande sätt i förhållande till budgetram. Samma princip gäller för Dergårdens gymnasium, total projektkalkyl ca 600 miljoner kronor samt parkeringshus, total projektkalkyl ca 280 miljoner kronor. Utgifterna väntas i utblicksåren 2027 - 2034. Även strategiska markförvärv hanteras i särskild ordning utanför budgetramen och utgifterna fluktuerar kraftigt över åren. En uppskattad genomsnittlig grundnivå på 2 miljoner kronor årligen ingår i budget. Därutöver kan unika markförvärv uppkomma som beslutas enskilt av kommunfullmäktige löpande.

miljoner kronor	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan	Utblick
	2024	2025	2026	2027	2028	2029-2034 (per år)
Ordinarie investeringsbudget	-450	-450	-371	-295	-317	-406
Verksamhetslokaler	-87	-162	-207	-140	-208	-224
Samhällsbyggande verksamhet	-80	-64	-53	-62	-56	-72
Samhällsbyggande verksamhet inom exploatering	x	-6	-11	-5	-4	-34
Nämndernas verksamhetsinvesteringar	-23	-28	-30	-29	-27	-27
Investeringar inom exploateringsprojekt*	-23	x				
Summa skattefinansierade investeringar	-214	-260	-301	-236	-295	-357
Renhållning	x	-33	0	0	0	0
VA verksamhet	-120	-117	-79	-66	-26	-45
VA verksamhet inom exploatering	x	-2	-6	-8	-11	-19
VA anslutningsavgifter	11	15	15	15	15	15
Summa taxefinansierade investeringar	-109	-102	-70	-59	-22	-49
Summa ordinarie investeringar	-323	-397	-371	-295	-317	-406
Tillägg investeringsbudget						
Norra Hallsås grundskola**	-119	-129	-121	-13		
Lerums Vattenverk, ombyggnad process		-17	-90	-140	-71	-22
Kretsloppspark Stenkullen		-43	-1			
Gymnasium Dergården ***		0	-15	-150	-200	-117
P-hus Dergården ****		0	0	0	-10	-53
Markförvärv	-17	-14	-2	-2	-2	-2
Summa investeringar	-459	-600	-600	-600	-600	-600

* Investeringar inom exploatering delas upp från och med 2025.

** Norra Hallsås grundskola, tillhörande infrastruktur ingår i ordinarie investeringsbudget.

*** Investeringen planeras pågå fram till och med 2031 där prognosen är i genomsnitt 117 miljoner kronor per år, 2029-2031.

**** Investeringen planeras pågå fram till och med 2034 där prognosen är i genomsnitt 53 miljoner kronor per år, år 2029-2034.

Kapitalkostnader

Under planperioden sker en betydande ökning av kapitalkostnader (avskrivningar och räntekostnader) med anledning av höga investeringsvolymerna. Utifrån investeringsbudgeten 2026-2028 har kapitalkostnader beräknats där investeringarnas prognostiserade avslutsdatum har beaktats. Beräknat på budgeterade investeringsnivåer samt de uppskattade färdigställandetiderna bedöms kapitalkostnaderna öka med genomsnitt ca 45 miljoner kronor per år. Övriga driftskostnader kopplade till investeringarna tillkommer.

Kapitalkostnaderna kommer att påverka verksamheterna när investeringarna avslutas och tas i bruk. I och med att investeringar förskjuts tidsmässigt kommer även kapitalkostnader att förskjutas i tid det är därför svårt att exakt säga när de uppkommer.

Investeringsportföljen

Investeringsportföljen är indelad i fem nivåer enligt följande:

- Verksamhetslokaler
- Samhällsbyggande verksamhet (särredovisas del inom exploatering)
- Renhållning
- Vatten och avlopp (VA, särredovisas del inom exploatering)
- Nämndernas verksamhetsinvesteringar

Verksamhetslokaler

Under år 2026 förväntas ombyggnationen av Torpskolan fullt ut vara färdigställd, med 150 nya grundskoleplatser.

Byggnation av Grundskolan Norra Hallsås pågår och förväntas stå färdig år 2027 med 250 nya grundskoleplatser.

Renovering och ombyggnad av Vattenpalatset pågår med en plan att vara färdigställd första delen av år 2027.

Byggnation av Ishall Stenkullen planeras tidigast starta år 2028, detaljplanearbete och planering för byggnation pågår. Start av byggnation är förskjutet i tid ca 2 år jämfört med tidigare plan för att balansera budgetnivån över tid.

Ett BMSS boende i Floda planeras att vara klart år 2026 och ambitionen är att byggnation av ytterligare två boenden samt lokaler för daglig verksamhet skall starta år 2026. Planen är att fortsätta starta byggnationen av ett till två BMSS boenden årligen tills behovet är tillgodosett och takten kan minska. Utredning pågår för att kunna starta byggnation av särskilt boende senast i slutet av planår 2028.

Tillbyggnad av Bäckamadens förskola pågår och Lokaler för hemtjänst och hemsjukvård samordnas inom byggnaden som förväntas bli klar år 2027.

Byggnation av ytterligare förskoleavdelningar och grundskoleplatser kommer ske i en lägre takt de närmaste åren och anpassas till befolkningsprognosen.

Samhällsbyggande verksamhet

Under år 2026 kommer ombyggnationen av Flodamotet att pågå. Utbyggnaden förväntas vara färdig år 2027. Investeringar i form av vägar, gång- och cykelbanor samt skyfallsåtgärder vid Ny skola Norra Hallsås färdigställs år 2026.

En ny pendelparkering i Hulan blir färdigställd år 2026.

I centrala Lerum planeras för ett nytt resecentrum med både ökad kapacitet för kollektivtrafiken och en mer attraktiv vänte- och bytespunkt för kollektivtrafikresenärerna. Samarbete med regionen sker inom projektet. Planering pågår för att möjliggöra framtida utveckling av lokaler. Investeringar i form av anläggning av mark och trafikåtgärder kommer genomföras inom projektet. Resecentrum Lerum C planeras att stå klart till år 2028.

Arbete med trafiksäkerhetsåtgärder, underhåll av vägar och åtgärder för att förebygga ras och skred pågår löpande. Planering för fler parkeringsplatser i flera delar av kommunen pågår liksom planering och genomförande av gång- och cykelvägar för att skapa ett mer sammanhängande cykelvägnät. Arbete pågår även med att färdigställa vägar i samband med exploateringsprojekt såsom tex Bäckamaden.

Taxefinansierad verksamhet: VA och renhållning

Byggnation av ny kretsloppspark i Stenkullen pågår. Den förväntas stå klar under 2026.

Ombyggnation av Lerums vattenverk pågår. Områden i och kring Gråbo pågår planering för att säkra vattenförsörjning och dricksvattenproduktionen och möjliggöra för fortsatt befolkningstillväxt.

Vad gäller VA sker även insatser för att säkerställa produktionskapaciteten vid överföringsledning Sjövik – Björboholm, med slutår 2027.

För boenden kring Alsjön och Krokjön i Gråbo pågår byggnation för att skapa möjlighet till vatten och avloppsanslutningar som bedöms bli färdigställda år 2027.

Arbete med förnyelse av VA ledningar planeras och pågår på flera ställen i kommunen. Upprustning av befintliga dämmen, pumpstationer och flera årliga löpande åtgärder pågår för att minimera driftstörningar. Byggnation av VA kopplat till flera exploateringsprojekt pågår.

Nämndernas verksamhetsinvesteringar

Upprustning och ombyggnation av Stonehill samordnas med Ishallsbyggnation och startas år 2028 vilket är förskjutet i tid ca 2 år jämfört med tidigare plan för att balansera budgetnivån över tid.

Omläggning av flera konstgräsplaner samt renovering och upprustning av Aspevallen planeras och genomförs tidigast år 2029. vilket är förskjutet i tid ca 3 år jämfört med ursprungsplan för att balansera budgetnivån över tid.

Verksamhetsspecifika investeringar av engångskaraktär förekommer, exempelvis inköp av övervakningskameror, men även årligen återkommande investeringar, till exempel inventarier och medicinteknik. Inom Kultur och Fritid sker löpande upprustning av Fritidsanläggningar, badplatser och byggnation och upprustning av ridvägar, vandringsleder och spår.

Exploatering

Kommunens exploateringsverksamhet införskaffar, utvecklar och iordningställer mark för bostads- och verksamhetsändamål. Exploateringsprojekt sträcker sig oftast över flera år och innebär omfattande och tidskrävande utredningar. Inkomster består av markförsäljning och exploateringsbidrag från exploatörer. Dessa inkomster syns inte i investeringsbudget utan det redovisas i exploateringsbudget. Utgifter i exploateringsprojekt består, främst av, inköp och iordningställande av mark och utgifter för att bygga kommunala anläggningar inom exploateringsområde.

Sammanställning exploateringsbudget 2026 och plan 2027-2028	2026	2027	2028
Exploateringsersättningar	4	21	7
Markförsäljning	14	10	9
Summa inbetalningar	18	31	16
Omsättningstillgångar	-3	-10	-36
Anläggningstillgångar (Samhällsbyggande verksamhet)	-11	-5	-4
Anläggningstillgångar (VA verksamhet)	-6	-8	-11
Summa utbetalningar	-20	-23	-51
Summa inbetalningar & utbetalningar	-2	8	-35

Under år 2026 kommer färdigställande av exploateringsprojekt vid Bäckamaden, Öxeryd och Gnejsvägen/Mosaikvägen pågå. Planering av Växthustomten i Floda kommer att pågå, med utveckling av mark för bostäder.

Dergården är ett av kommunens största exploateringsprojekt och innehåller stora kommunala investeringar, som nytt gymnasium och nytt kulturhus. Här planeras också för nya bostäder. Hela paketet med både utbyggnad av infrastruktur och de kommunala verksamhetslokalerna beräknas kosta drygt en miljard kronor. Första delarna av exploateringen väntas färdigställas i början av 2030-talet.

Strategiska projekt

Varje år identifieras ett antal investeringsprojekt som följs upp särskilt vid tertialuppföljningarna. Det är inte nödvändigtvis likställigt med att de har höga kostnader. År 2026 har följande projekt identifierats:

Strategiska projekt (Projekt med särskild uppföljning 2026)	Kalkylfas i budget	Prognos total projekt-kalkyl (tkr) i budget	Prognostiserat slutår	Förväntad effekt
Torpskolan	Genomförande	220 000	2026	150 nya grundskoleplatser
Grundskola Norra Hallsås	Genomförande	421 000	2027	800 nya grundskoleplatser
Reservkraft	Planering	14 000	2028	Skydda liv och hälsa
Renovering och ombyggnad vattenpalatset	Genomförande	207 000	2027	Ökad möjlighet till attraktiv simundervisning, fritidsverksamhet och mötesplats.
Nybyggnation Ishall Stenkullen	Planering	88 000	2029	Ökad möjlighet till fritidsverksamhet och attraktiv mötesplats. Framflyttad i tid för skapa budget i balans.
Flodamotet	Planering	50 000	2027	Öka trafiksäkerheten, möjliggöra bussanknytning och pendelparkering.
Resecentrum Lerum C	Planering	60 000	2029	Mer attraktiv bytepunkt och förbättrad kollektivtrafik.
Kretsloppspark Stenkullen	Genomförande	90 000	2026	Kretsloppsanpassad återvinningcentral
VA utbyggnad Alsjön-Kroksjön	Planering	113 000	2027	Möjlighet till kommunalt vatten och fungerande avlopp för flera fastigheter
Överföringsledning Sjövik-Björboholm	Genomförande	73 000	2027	Fungerande avlopp för flera fastigheter
Gråbo förstärkt vattenförsörjning	Förstudie	x	x	Säkerställd nuvarande och framtida dricksvattenproduktion
Lerums Vattenverk ombyggnad process	Planering	349 000	2029	Ökad och bättre vattenförsörjning
Paket Dergården	Förstudie	1 224 000	2029-2035	Nya kvarter med gymnasium, kulturhus, bostäder, parkeringshus och infrastruktur
Paket Aspen strand	Förstudie	235 000	2035	Nya kvarter med bostäder, förskola och infrastruktur

Koncernen

Enligt nytt regelverk för kommuner och regioner utifrån propositionen Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner (Proposition 2022/23:119) ska budgeten innehålla en redogörelse för ekonomi i de kommunala koncernföretagen under budgetåret. Regelverket gäller från 1 januari 2024. Då det gäller från 1 januari 2024 finns i dagsläget ingen praxis utarbetad över omfång och detaljer.

Lerums kommuns verksamhet bedrivs till största delen via de kommunala nämnderna och förvaltningen. En mindre del av kommunens verksamhet bedrivs av kommunala koncernföretag och andra företag med ägarintressen. Kommunen använder sig även av privata utförare i viss omfattning.

Lerums kommun äger tre bolag till 100 procent. Lerum Energi AB, Kommanditbolaget Hedeheim samt AB Aspenäs Villastad. AB Aspenäs Villastad ingår inte i den sammanställda redovisningen (koncernredovisningen) då det är ett vilande bolag och är utan väsentlig betydelse för kommunen.

Nedan redovisas en resultatsammanställning för Lerum Energi AB samt för KB Hedeheim (preliminära siffror).

miljoner kronor	Lerums Energi AB			KB Hedeheim		
	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Intäkter	368	374	334	23	23	23
Kostnader	-330	-337	-302	-13	-13	-13
Resultat efter finansiella poster	38	37	33	10	10	10

Bolagen styrs av respektive bolagsordning och fastställda ägardirektiv. Årligen sker överläggningar mellan kommunstyrelsen och respektive bolagsstyrelse för de helägda bolagen inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Finansiella rapporter

Driftredovisning

miljoner kronor	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunfullmäktige	-4	-5	-5	-5	-5
Kommunstyrelsen	-247	-275	-287	-295	-304
Utbildningsnämnd	-1 488	-1 567	-1 651	-1 697	-1 745
Stöd och omsorgsnämnd	-832	-865	-911	-937	-963
Samhällsbyggnadsnämnd	-230	-231	-239	-246	-253
Kultur- och fritidsnämnd	-85	-91	-101	-104	-107
Överförmyndarnämnd	-4	-4	-4	-4	-4
Individnämnd	-97	-101	-101	-104	-107
Miljö-och byggnadsnämnd	-17	-17	-18	-18	-19
Valnämnd	-1	0	-1	-1	-1
Revision	-2	-2	-2	-2	-2
Summa nämnder	-3 008	-3 156	-3 252	-3 346	-3 443
Finansförvaltningen	-17	58	73	76	78
Summa driftsredovisning	-3 025	-3 098	-3 179	-3 270	-3 365

Resultaträkning

miljoner kronor	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	606	627	647	667	687
Verksamhetens kostnader	-3 334	-3 554	-3 655	-3 762	-3 862
Avskrivningar och nedskrivningar	-149	-172	-171	-175	-190
Verksamhetens nettokostnader	-2 877	-3 099	-3 179	-3 270	-3 365
Skatteintäkter	2 583	2 792	2 981	3 114	3 247
Generella statsbidrag och utjämning	418	443	413	392	380
Verksamhetens resultat	124	136	147	168	194
Finansiella intäkter	54	10	12	12	11
Finansiella kostnader	-115	-99	-92	-111	-132
Resultat efter finansiella poster	62	48	66	69	74
varav jämförelsestörande poster	12				
Årets resultat inklusive ansvarsförbindelse	62	48	66	69	74
Årets resultat exklusive ansvarsförbindelse	65	20	28	34	42

Sammanfattad kassaflödesanalys

miljoner kronor	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kassaflöde från den löpande verksamheten	469	237	192	167	310
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-464	-704	-600	-600	-600
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	74	290	408	408	290
Årets kassaflöde	79	-177	0	-25	0

Balansräkning

miljoner kronor	Utfall 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	4 406	4 837	5 006	5 606	6 206
Finansiella anläggningstillgångar	307	275	275	275	275
Summa anläggningstillgångar	4 713	5 112	5 281	5 881	6 481
Omsättningstillgångar					
Förråd och exploatering	4	22	22	22	22
Fodringar	328	309	259	292	184
Kortfristiga placeringar	350	340	335	293	293
Kassa och bank	153	100	100	75	75
Summa omsättningstillgångar	835	771	716	682	574
Summa tillgångar	5 548	5 883	5 997	6 563	7 055
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Årets resultat	32	48	66	69	74
Övrigt eget kapital	1 353	1 319	1 319	1 385	1 454
Summan eget kapital	1 385	1 367	1 385	1 454	1 528
Avsättningar					
<i>Avs. för pensioner + liknande förpliktelser</i>	1 072	1 060	1 060	1 016	989
<i>Pensioner intjänade from 1998</i>	419	437	437	433	438
<i>Pensioner intjänade före 1998</i>	653	623	623	583	551
Övriga avsättningar	139	164	164	164	214
Summa avsättningar	1 211	1 224	1 224	1 180	1 203
Skulder					
Långfristiga skulder	1 958	2 698	2 698	3 014	3 297
Kortfristiga skulder	995	594	690	915	1 027
Summa skulder	2 953	3 292	3 388	3 929	4 324
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 548	5 883	5 997	6 563	7 055

Investeringsredovisning

miljoner kronor	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan	Utblick
	2024	2025	2026	2027	2028	2029-2034 (per år)
Ordinarie investeringsbudget	-450	-450	-371	-295	-317	-406
Verksamhetslokaler	-87	-162	-207	-140	-208	-224
Samhällsbyggande verksamhet	-80	-64	-53	-62	-56	-72
Samhällsbyggande verksamhet inom exploatering	x	-6	-11	-5	-4	-34
Nämndernas verksamhetsinvesteringar	-23	-28	-30	-29	-27	-27
Investeringar inom exploateringsprojekt*	-23	x				
Summa skattefinansierade investeringar	-214	-260	-301	-236	-295	-357
Renhållning	x	-33	0	0	0	0
VA verksamhet	-120	-117	-79	-66	-26	-45
VA verksamhet inom exploatering	x	-2	-6	-8	-11	-19
VA anslutningsavgifter	11	15	15	15	15	15
Summa taxefinansierade investeringar	-109	-102	-70	-59	-22	-49
Summa ordinarie investeringar	-323	-397	-371	-295	-317	-406
Tillägg investeringsbudget						
Norra Hallsås grundskola**	-119	-129	-121	-13		
Lerums Vattenverk, ombyggnad process		-17	-90	-140	-71	-22
Kretsloppspark Stenkullen		-43	-1			
Gymnasium Dergården ***		0	-15	-150	-200	-117
P-hus Dergården ****		0	0	0	-10	-53
Markförvärv	-17	-14	-2	-2	-2	-2
Summa investeringar	-459	-600	-600	-600	-600	-600

* Investeringar inom exploatering delas upp från och med 2025.

** Norra Hallsås grundskola, tillhörande infrastruktur ingår i ordinarie investeringsbudget.

*** Investeringen planeras pågå fram till och med 2031 där prognosen är i genomsnitt 117 miljoner kronor per år, 2029-2031.

**** Investeringen planeras pågå fram till och med 2034 där prognosen är i genomsnitt 53 miljoner kronor per år, år 2029-2034.